

stk. 3 i lov nr. 300 af 6. juni 1984 om fonde og visse foreninger som ændret ved lov nr. 350 af 6. juni 1991). Herved opnås bl.a., at fondsmyndigheden ikke skal godkende fondens løbende jordkøb.

Eventuelle ændringer i fondens vedtægter skal godkendes af amtskommunen, de deltagende kommuner og Justitsministeriet. De skal tillige tilsendes Landbrugsministeriet med henblik på vurdering af, om fonden fortsat opfylder det fastlagte forsøgsformål.

Fonden får som efter frikommuneloven kompetence efter §§ 18, 27 og 28 i jordkøbsloven på nærmere vilkår. Fonden kan således erhverve landbrugsjord til forbedring af landbrugets arronderingsmæssige forhold og i særlige tilfælde af hensyn til bevarelse af landskabet eller det landbrugsmæssige miljø. Arealerne skal så vidt muligt anvendes til supplering af bestående jordbrug, med mindre der er grundlag for oprettelse af nye ejendomme eller for afhændelse til en offentlig myndighed. Fondens midlertidige arealbeholdning forudsættes bortforpagtet til landbrugsdrift. På arealerne kan fonden bl.a. udføre grundforbedringsarbejder, vandingsanlæg og læplantning samt skovrejsning på arealer, der er mindre egnede til landbrug og udlagt til skovrejsning i regionplanen.

Bemyndigelsen efter jordkøbsloven indebærer, at Den sønderjyske Jordfond kan købe hele landbrugs-ejendomme og landbrugsarealer uden tilladelse efter lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 504 af 17. juli 1989 (landbrugsloven).

Landbrugspligten forudsættes opretholdt på de erhvervede arealer, der skal bortforpagtes i overensstemmelse med landbrugslovens regler, indtil de afhændes. Indhentning af fornødne tilladelser efter landbrugsloven iverigt, herunder ved salg, følger de almindelige regler.

Reglerne i landbrugsloven forudsætter, at der på hver landbrugsejendom findes en beboelsesbygning. Når to ejendomme ejes og drives sammen, kan jordbrugskommissionen dog tillade, at bygningerne fraskilles denne ejendom samtidig med, at der lyses en deklaration på de to ejendomme om fælles ejerskab og drift, jf. lovens § 8, stk. 4. Uanset en sådan deklaration kan Den sønderjyske Jordfond erhverve en hvilken som helst af de to ejendomme, såvel som begge, uden tilladelse fra jordbrugskommissionen. Jordbrugskommissionen skal orienteres om den indgåede handel, dels for at kvittere deklarationen til aflysning på det erhvervede, dels for at sikre, at deklarationens bestemmelser i øvrigt opfyldes.

Erhvervelse af dele af landbrugsejendomme forudsætter, at der sker en udstykning af det pågældende areal. Udstykning af arealer til jordfonden skal

forelægges jordbrugskommissionen, hvis der for så vidt angår restejendommen (den del, Den sønderjyske Jordfond ikke erhverver) kræves tilladelse efter landbrugsloven.

Ved fondens salg af jord i forbindelse med en jordfordeling sikres handelsprisen på markedsniveau. Salg af fondens jord i øvrigt vil normalt skulle ske for højeste bud over et fastsat minimumsbeløb afgivet af en jordbruger, der opfylder landbrugslovens betingelser for erhvervelse. Der vil imidlertid være et vist spillerum, da formålet med virksomheden er at forbedre de arronderingsmæssige forhold i jordbruget. I forbindelse med magelæg til forbedring af de arronderingsmæssige forhold vil der således ikke blive krævet offentligt udbud.

I tilknytning til frikommuneforsøget har miljøministeren givet Sønderjyllands Amtskommune mulighed for at anvende midler fra fonden for frigørelses- og afståelsesafgift som lån og tilskud til Den sønderjyske Jordfond. Fondene for frigørelses- og afståelsesafgift er ophævet ved lov nr. 185 af 14. april 1993 om ændring af lov om planlægning, og midlerne i fondene er tilfaldet de respektive amtskommuner, men Sønderjyllands Amtskommune kan efter reglerne i dette lovforslag yde lån og tilskud til jordfonden.

Miljøministeren har endvidere som et frikommuneforsøg godkendt, at jordfonden fritages for kravet om landzonetilladelse i forbindelse med udstykninger, som foretages inden for fondens formål. Forsøget bortfalder den 31. december 1993, men det vil kunne søges forlænget efter planlovens forsøgsbestemmelse.

Jordkøbslovens § 30 a, stk. 2, hjemler klageadgang over afgørelser truffet af de myndigheder, der har bemyndigelser efter loven, og klageadgangen kan begrænses til klager over retlige spørgsmål. Muligheden i § 30 a, stk. 3 for at fastsætte regler om, at en afgørelse ikke kan påklages, gælder alene afgørelser truffet af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning eller en styrelse under Landbrugsministeriet og dermed ikke Den sønderjyske Jordfond. I frikommuneforsøget har landbrugsministeren benyttet jordkøbslovens hjemmel til at begrænse klageadgangen for Den sønderjyske Jordfonds afgørelser til retlige spørgsmål, og dette agtes videreført i fortsættelsen af forsøget.

Forsøgsperioden agtes fastsat til 10 år fra forsøgets start som frikommuneforsøg. Fonden skal udarbejde midtvejs- og trekvartvejsredegørelser for sin virksomhed, og forsøget evalueres af amtskommunen, de deltagende kommuner og landbrugsministeren.